

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

The factors affecting of bullying behavior of lower secondary students

อัสรี อนุธโรโต¹ พาสนา จุลรัตน์² นฤมล พระใหญ่³Aussaree Anuthato¹ Pasana Chularut² Narulmon Prayai³¹ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศักยภาพมนุษย์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ME.d. Student at Faculty of Education, Department Research and Development on Human Potentials,
Correspond author, E-mail: t.aussaree@icloud.com² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒAssistant Professor, Ph.D. at Faculty of Education, Department of Guidance and Educational Psychology,
Srinakharinwirot University, E-mail: pasana@yahoo.co.th³ อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒLecturer, Ph.D. at Faculty of Education, Department of Guidance and Educational Psychology,
Srinakharinwirot University, E-mail: Narulmon@hotmail.com

Received: July 17, 2020; Revised: July 30, 2020; Accepted: February 15, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 452 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการข่มเหงรังแก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ด้วยวิธีการแบบนำเข้าทั้งหมด ผลการวิจัยพบว่า 1) ความคับข้องใจกับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกสูงสุด ($r=0.37$) รองลงมาคือ การควบคุมตนเองกับพฤติกรรมการข่มเหงรังแก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบสูงสุด ($r=0.33$) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวกับพฤติกรรมการข่มเหงรังแก ($r=-0.17$) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนและพฤติกรรมการใช้สื่อกับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบ ($r=-0.15$) ตามลำดับ และ 2) ปัจจัยความคับข้องใจส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกสูงสุด ($\beta=0.31$) รองลงมาคือ การควบคุมตนเอง ($\beta=-0.23$) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว ($\beta=-0.19$) และการเห็นคุณค่าในตนเอง ($\beta=-0.15$) ตามลำดับ

คำสำคัญ: ปัจจัย/พฤติกรรมการข่มเหงรังแก/นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the relationships between factors and bullying behavior lower secondary school students and 2) to factor affecting of bullying behavior lower secondary students. The samples of research were four hundred fifty-two of lower secondary students in schools under the expansion of basic education in Bangkok by mulit-stage sample sampling. The research instruments used in this study were self-esteem scale, self-control scale, frustration scale, relationships between students and family member scale, relationships between students and friend scale, behavior on the media scale and bullying behavior scale. The statistical analyses employed were pearson product-moment correlation coefficient and multiple regression analysis by enter method.

The research results were as follow: 1) The frustration and bullying behavior were in quite very high ($r=0.37$) the factor of each, in descending order as follow: self-control and bullying behavior ($r=-0.33$) relationships between student and family and bullying behavior ($r=-0.17$) relationships between student and friend media behavior and bullying behavior ($r=-0.15$) and 2) the factor affecting of bullying behavior lower secondary students were significantly at a .01 level the factor of each, in descending order as follow: frustration affecting of bullying behavior very high ($\beta=0.31$) self-control ($\beta=-0.23$) relationships between students ($\beta=-0.19$) and family and self-esteem ($\beta=-0.15$).

Keyword: Factors/Bullying Behavior/Lower Secondary Students

บทนำ

พฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนในโรงเรียนกลายเป็นปัญหาระดับโลก (Olweus, 1978) ที่ทุกประเทศจะต้องป้องกันและแก้ไขอย่างเร่งด่วน ผลการสำรวจพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแก พบว่า นักเรียนประเทศญี่ปุ่น มีพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแกสูงสุด รองลงมาคือ ประเทศไทย และประเทศอังกฤษ โดยนักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแกด้วยการทำร้ายจิตใจ การพูดจาล้อเลียน การทำร้ายร่างกาย การริดไถเงิน การแย่งชิงสิ่งของ การกีดกันไม่ให้เข้ากลุ่ม และการข่มเหงรังแกผ่านสื่อออนไลน์ ทั้งการใช้ข้อความ รูปภาพ และวิดีโอ (ชุดินาถ ศักดิ์ทิรกุล, 2557; ชาวไทยพีบีเอส, 2561) และผลการวิจัยของศุภรดา ชุมพาลี และทัศนาว ทวีคุณ (2562) ที่ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแกโดยใช้คำพูดหยาบคายสูงสุด รองลงมาคือ การใช้คำพูดที่ไม่ดี การใช้กำลัง การข่มขู่บังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่อยากทำ การสร้างเรื่องโกหก ปลอมข่าวลือ และการขโมยเงินหรือแย่งของ ทำให้บุคคลมีประสบการณ์ที่ฝังใจ นำไปสู่การมีเรื่องทะเลาะวิวาท การชกต่อยตบตีผู้อื่น ซึ่งส่งผลให้นักเรียนหลีกเลี่ยงปัญหา ไม่ยอมไปเรียนหนังสือ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลง มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงเพิ่มขึ้น ก่อให้เกิดอาชญากรรม นำไปสู่การลาออกกลางคัน ทำให้เกิดปัญหาสังคมอีกมากมาย (อุดมศักดิ์ แซ่โจ้ว พลเทพ วิจิตรคุณากร และสาวิตรี อัมณางค์กรชัย, 2559; รัชพล สุระจันทร์และศศิธร ปรีชาวุฒิเดช, 2562)

นักวิชาการและนักจิตวิทยาได้กล่าวถึงพฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแกได้อีกที่น่าสนใจ อาทิ มาสเตอร์ (Master, 2002) กล่าวว่า พฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแก เป็นการแสดงออกที่ต้องการให้ผู้อื่นอยู่ในความกดดัน มีการทำร้ายผู้อื่นทั้งทางด้านร่างกายและด้านจิตใจ ส่วนแซนเดอร์ (Sander & Phye, 2004) กล่าวว่า พฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแกเป็นการแสดงออกด้วยความก้าวร้าว มีการทำร้ายร่างกาย มีการพูดจาหยาบคายส่อเสียดผู้อื่น โดยบังคับให้ผู้อื่นทำสิ่งที่บุคคลนั้นไม่เต็มใจ ส่วนปอร์โฮลา การฮูเนน และ ไรวารา (Porhola, Karhunen, & Raiivaara, 2006) กล่าวว่า พฤติกรรมกรรมการข่มเหงรังแก เป็นการแสดงออกที่คุกคามบุคคลที่มีสถานภาพด้อยกว่าตนเอง ทำให้ได้รับความอับอายโดยทั้งทางคำพูดและการกระทำ ส่งผลให้เกิดการบาดเจ็บ

ทางร่างกายและจิตใจ โดยบุคคลที่พฤติกรรมการชมเชยหรือการถูกชมเชยในโรงเรียน ย่อมมีแนวโน้มที่จะแสดง ความก้าวร้าวและความรุนแรงในอนาคต นำไปสู่การใช้สารเสพติดและมีการกระทำที่ผิดกฎหมาย ก่ออาชญากรรม เป็นปัญหา ในสังคมได้ในที่สุด (เกษตรชัย และหิมาและอุทิศ สังขรัตน์, 2555) ซึ่งเป็นพฤติกรรมเชิงลบที่มีความก้าวร้าวหรือคุกคามกันในที่ โรงเรียนกับเพื่อนที่มีสถานภาพด้อยกว่า ทำให้ได้รับความอับอาย และบาดเจ็บทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจต่อผู้ถูกกระทำ (Porhola Karhunen & Raiivaara, 2006) โดยบุคคลที่มีอำนาจมีความสัมพันธ์ในการคุกคามบุคคลอื่นในลักษณะต่าง ๆ (Hinduja Samer, Datchin W., & Justin, 2012)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีปัจจัยหลายประการที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยหรือการถูกชมเชยของนักเรียน เช่น การเห็นคุณค่าในตนเอง การควบคุมตนเอง ความคับข้องใจ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว และพฤติกรรมการใช้สื่อ ดังแสดงให้เห็นในงานวิจัยของฤทัยชนนี สิทธิชัย และธันยากร ตุดเกื้อ (2560) ที่ศึกษาพบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองทำให้บุคคลมีทัศนคติเชิงบวกในการดำเนินชีวิต และในทางตรงกันข้ามบุคคลที่มีทัศนคติเชิงลบในการดำเนินชีวิต การเห็นคุณค่าของตนเองจะต่ำและส่งผลให้เกิดความยุ่งยากในการปรับตัวทางสังคม ขาดความมั่นใจในตนเอง มีความต้องการที่จะทำบางอย่างที่อาจจะไม่ถูกต้องออกมา ส่วนรัศมีแสง หนูแป้นน้อย ทศนา ทวีคุณ และพัชรินทร์ นินทจันทร์ (2561) ที่ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยและพฤติกรรมการชมเชยหรือการถูกชมเชยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า ความคับข้องใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมเชยหรือการถูกชมเชยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นเพราะ ความคับข้องใจ เป็นอาการทางจิตซึ่งเป็นผลมาจากการที่บุคคลไม่ได้ในสิ่งตนเองคาดหวังหรือสิ่งที่ตนเองที่ต้องการ ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมรุนแรง (กันยา สุวรรณแสง, 2535) ส่วนงานวิจัยของฤทัยชนนี สิทธิชัย และธันยากร ตุดเกื้อ (2560) ที่ได้ทำการศึกษาสาเหตุการเกิดพฤติกรรมการชมเชยหรือการถูกชมเชยบนโลกโซเชียลของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการควบคุมตนเองเป็นสาเหตุการเกิดพฤติกรรมการชมเชยหรือการถูกชมเชยบนโลกโซเชียล เนื่องจากการควบคุมตนเองเป็นการบังคับพฤติกรรมของตนเองภายใต้สถานการณ์ที่กดดันได้ ส่วนทิพย์วรรณ จุฬารัตนนิกร และคณะ (2559) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยหรือการถูกชมเชย ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการชมเชยหรือการถูกชมเชย และสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยหรือการถูกชมเชย และอภิญา เยาวบุตรและคณะ (2558) ได้ศึกษาพฤติกรรมการชมเชยหรือการถูกชมเชยของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า การใช้สื่อที่มีความรุนแรงจะส่งผลต่อพฤติกรรมชมเชยหรือการถูกชมเชยผู้อื่นทางวาจา จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยทั้งหมดข้างต้น จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการชมเชยหรือการถูกชมเชยของนักเรียนมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย และมักจะเกิดขึ้นกับนักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วิชาแนะแนวมาเป็นเวลาหลายปี ในโรงเรียนขยายโอกาสในเขตกรุงเทพมหานคร ได้สังเกตเห็นว่า นักเรียนบางส่วนในโรงเรียนมีพฤติกรรมการชมเชยหรือการถูกชมเชยเพื่อน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการสำรวจปัญหาเบื้องต้น โดยการสัมภาษณ์ครูแนะแนว และครูประจำชั้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 3 คน และจากผลการสัมภาษณ์พบว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมการชมเชยหรือการถูกชมเชยนั้น มักมีบุคลิกภาพที่ชอบเรียกร้องความสนใจ ต้องการแสดงตนเป็นจุดเด่นในกลุ่มเพื่อน บางคนค่อนข้างมีความมั่นใจในตัวเองสูง ทำให้เพื่อนในห้องเกรงใจ และลักษณะการชมเชยหรือการถูกชมเชยมักเป็นทางด้านวาจา เช่น การล้อชื่อพ่อแม่ ล้อปมด้อย ล้อสีผิว หรือล้อเลียนลักษณะร่างกาย รวมถึงการโพสต์ข้อความหรือรูปภาพเพื่อล้อเลียนหรือประจานให้เพื่อนรู้สึกอับอาย รวมทั้งการเพิกเฉยไม่ยอมให้เพื่อนเข้าร่วมกลุ่ม และในบางครั้งนักเรียนบางคนใช้การกลั่นแกล้งคนอื่น เป็นเครื่องสร้างความสบายใจ หรือเป็นที่ระบายความคับข้องใจของตนเอง เช่น เมื่อเด็กถูกพี่ที่อายุมากกว่าแกล้งมา หรือถูกพ่อแม่ ผู้ปกครองลงโทษด้วยวิธีรุนแรงจนเกิดความเครียด เลยทำให้เด็กมาแสดงพฤติกรรมรุนแรงกับเพื่อนที่โรงเรียน ฯลฯ

ดังนั้น การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยหรือการถูกชมเชยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อครูผู้สอน ผู้บริหาร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูล

เบื้องต้นในการวางนโยบาย หรือแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อลดพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ให้นักเรียนกลุ่มดังกล่าวมีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์

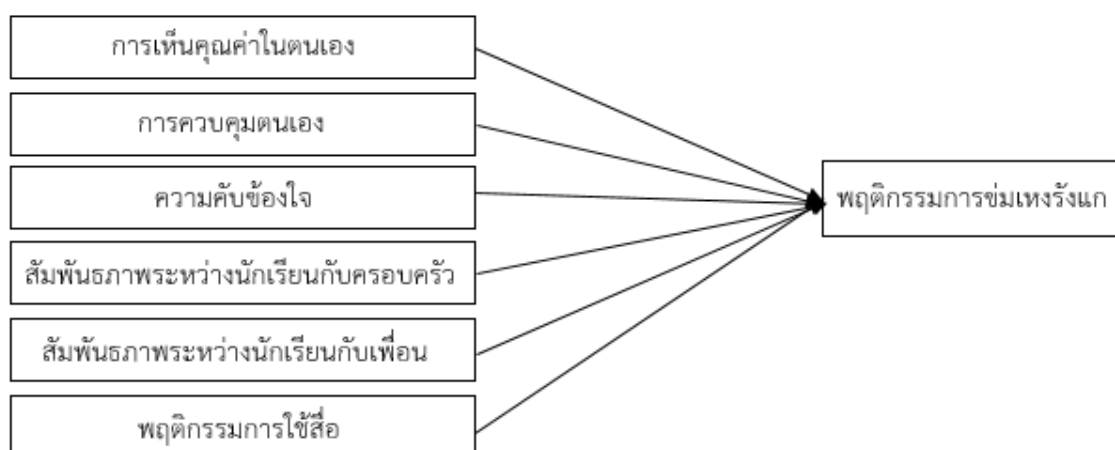
1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

สมมติฐานการวิจัย

1. การเห็นคุณค่าในตนเอง การควบคุมตนเอง ความคับข้องใจ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และพฤติกรรมการใช้สื่อมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
2. การเห็นคุณค่าในตนเอง การควบคุมตนเอง ความคับข้องใจ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน และพฤติกรรมการใช้สื่อ ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม การข่มเหงรังแกของนักเรียน โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมเป็นฐานแนวคิด ที่มีความเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างบุคคล สิ่งแวดล้อม และพฤติกรรม โดยบุคคลมีการเรียนรู้จากการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบหรือบุคคลที่มีความใกล้ชิด ทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้และมีประสบการณ์ในการแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบและการเสริมแรงที่มีความแตกต่างกันไป (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2562) ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการข่มเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ประกอบด้วย การเห็นคุณค่าในตนเอง (ฤทัยชนนี สิทธิชัยและธัญญากร ตุดเกื้อ, 2560) การควบคุมตนเอง (รัศมีแสงหนูแปนน้อย ทศนา ทวีคุณ และพัชรินทร์ นินทจันทร์, 2561) ความคับข้องใจ (กันยา สุวรรณแสง, 2535) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว (ทิพย์วรรณ จุลีรัตน์กรและคณะ, 2559) และพฤติกรรมการใช้สื่อ (อภิญา เยาวบุตรและคณะ, 2558) ดังภาพ

ภาพ กรอบแนวคิดการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 35,301 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 452 คน ซึ่งมาจากเกณฑ์การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแนวคิดของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie; & Morgan, 1970) ซึ่งได้มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างหลายขั้นตอน (Multi-Stages Sample) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยจำแนกโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 38 เขตการปกครอง จากนั้นผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มเขตการปกครองด้วยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากเพื่อสุ่มเขตจำนวน 4 เขต ประกอบด้วย เขตราชเทวี เขตบางบอน เขตสวนหลวง และเขตคลองสาน

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากเพื่อสุ่มโรงเรียนจำนวน 4 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนกิงเพชร โรงเรียนพระยามนธาตุราชศรีพิจิตร โรงเรียนสุเหร่าใหม่ และโรงเรียนวัดทองเปลว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการชมเชยทั้งที่มีลักษณะเป็นมาตราวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีจำนวน 4 ระดับ ประกอบด้วย จริงมากที่สุด จริงส่วนใหญ่ จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

1. ผู้วิจัยทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยทั้งที่มีลักษณะเป็นมาตราวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า

2. ผู้วิจัยสร้างแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองตามแนวคิดของคูเปอร์สมิท (Coopersmith, 1984 อ้างถึงใน วิภาพรบุญวงศ์, 2551) แบบวัดการควบคุมตนเองตามแนวคิดของโรเซนบัม (Rosenbaum, 1980) แบบวัดความคับข้องใจตามแนวคิดของจิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2556) แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัวและแบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อนตามแนวคิดของ ธัญญา คนอยู่ (2547) แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อตามแนวคิดของ รัชนิกร ทรัพย์ขึ้นสุข (2556) และแบบวัดพฤติกรรมการชมเชยทั้งที่มีลักษณะเป็นมาตราวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยและนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

3. ผู้วิจัยนำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการชมเชยทั้งที่มีลักษณะเป็นมาตราวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า ไปให้อาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตวิทยา จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหาตามนิยามศัพท์เฉพาะ โดยพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 จากนั้นผู้วิจัยทำการปรับข้อความตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยมีการปรับภาษาในข้อความให้มีความชัดเจนมากขึ้น

4. ผู้วิจัยนำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบวัดมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่น ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด (n=57)

แบบวัด	k	r	α
แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง	7	0.26-0.58	0.71
แบบวัดการควบคุมตนเอง	5	0.31-0.53	0.66
แบบวัดความคับข้องใจ	6	0.21-0.72	0.80
แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน	7	0.43-0.60	0.78
แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว	5	0.44-0.86	0.87
แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ	6	0.29-0.57	0.70
แบบวัดพฤติกรรมการชมเชยตัวเอง	6	0.41-0.71	0.83

5. ผู้วิจัยนำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการชมเชยตัวเองไปทำการเก็บข้อมูลจริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือเพื่อการวิจัยจากทางบัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นตอบแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการชมเชยตัวเอง

2. ผู้วิจัยทำการเก็บแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดการควบคุมตนเอง แบบวัดความคับข้องใจ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน แบบวัดพฤติกรรมการใช้สื่อ และแบบวัดพฤติกรรมการชมเชยตัวเองด้วยตนเองตามวันและเวลาที่กำหนดไว้ จากนั้นนำแบบวัดทุกฉบับมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบวัด และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient)
2. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีการนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Method)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 280 คน คิดเป็นร้อยละ 61.90 และเป็นเพศชาย จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 38.10 โดยนักเรียนส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 43.10 รองลงมาคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 40.70 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 16.20 และนักเรียนส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ที่โรงเรียนพระยامنธาตุราชศรีพิจิตร จำนวน 233 คน คิดเป็นร้อยละ 51.55 ส่วนโรงเรียนกิงเพชร โรงเรียนสุเหร่าบ้านใหม่ และโรงเรียนวัดทองเพลง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 16.15 ตามลำดับ

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับพฤติกรรมการชมเชยตัวเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n=452)

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	Y
X ₁	1.00						
X ₂	0.27**	1.00					
X ₃	0.00	-0.33**	1.00				
X ₄	-0.50**	0.30**	-0.17**	1.00			
X ₅	-0.39**	0.42**	-0.18*	0.43**	1.00		
X ₆	-0.10*	0.32**	-0.13**	0.22**	0.20**	1.00	
Y	-0.01	-0.33**	0.37**	-0.15**	-0.17**	-0.15**	1.00
M	2.50	2.50	2.21	3.18	2.66	2.66	1.37
SD	0.35	0.48	0.48	0.40	0.39	0.43	0.43

**p<.01 *p<.05

จากตารางที่ 2 พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X₄) อยู่ในระดับมาก (M=3.18 SD=0.40) รองลงมา คือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X₅) พฤติกรรมการใช้สื่อ (X₆) อยู่ในระดับมาก (M=2.66 SD=0.39, 0.43) การเห็นคุณค่าในตนเอง (X₁) และการควบคุมตนเอง (X₂) อยู่ในระดับน้อย (M=2.50 SD=0.35, 0.48) ความคับข้องใจ (X₃) อยู่ในระดับน้อย (M=2.21 SD=0.48) ส่วนพฤติกรรมการชมเหงรังแก (Y) อยู่ในระดับน้อยที่สุด (M=1.37 SD=0.43) ตามลำดับ

ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ความคับข้องใจ (X₃) กับพฤติกรรมการชมเหงรังแก (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกเท่ากับ 0.37 การควบคุมตนเอง (X₂) กับพฤติกรรมการชมเหงรังแก (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบเท่ากับ -0.33 รองลงมาคือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X₅) กับพฤติกรรมการชมเหงรังแก (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกเท่ากับ -0.17 ส่วนสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X₄) และพฤติกรรมการใช้สื่อ (X₆) กับพฤติกรรมการชมเหงรังแก (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบเท่ากับ -0.15 ตามลำดับ

3. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเหงรังแกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (n=452)

ตัวแปรปัจจัย	b	SE	β	t	p
(Constant)	2.48	0.35	-	7.17	.00
การเห็นคุณค่าในตนเอง (X ₁)	-0.20	0.06	-0.15	-3.19**	.00
การควบคุมตนเอง (X ₂)	-0.21	0.04	-0.23	-4.76**	.00
ความคับข้องใจ (X ₃)	0.28	0.04	0.31	6.90**	.00
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X ₄)	-0.03	0.06	-0.03	-0.57	.56
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X ₅)	-0.22	0.05	-0.19	-4.24**	.00
พฤติกรรมการใช้สื่อ (X ₆)	-0.02	0.04	-0.02	-0.45	.65

R = 0.48 R² = 0.23 R_{adj}² = 0.22 F = 22.92 df = 6, 445 p = .00

**p<.01

จากตารางที่ 3 พบว่า การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งรถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($F=22.92$ $df=6, 445$ $p=.00$) แสดงให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) การควบคุมตนเอง (X_2) ความคับข้องใจ (X_3) และปัจจัยสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_4) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_5) และพฤติกรรมการใช้สื่อ (X_6) สามารถอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายผลพฤติกรรมการชมแข่งรถ (Y) ได้ร้อยละ 22.00

ส่วนค่าน้ำหนักความสำคัญมาตรฐานของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งรถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ความคับข้องใจ (X_3) มีค่าน้ำหนักความสำคัญมาตรฐานเป็นบวกสูงสุดเป็นบวกเท่ากับ 0.31 ส่วนการควบคุมตนเอง (X_2) มีค่าน้ำหนักความสำคัญมาตรฐานลบเท่ากับ -0.23 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_5) มีค่าน้ำหนักความสำคัญมาตรฐานลบเท่ากับ -0.19 ส่วนการเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) มีค่าน้ำหนักความสำคัญมาตรฐานเป็นลบต่ำสุดเท่ากับ -0.15 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_4) และพฤติกรรมการใช้สื่อ (X_6) มีส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งรถอย่างไร้มีนัยสำคัญทางสถิติ มีค่าน้ำหนักสำคัญมาตรฐานเป็นลบเท่ากับ -0.03 และ -0.02 ตามลำดับ

ดังนั้น การสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยการเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) การควบคุมตนเอง (X_2) ความคับข้องใจ (X_3) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_4) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_5) และพฤติกรรมการใช้สื่อ (X_6) สามารถสร้างสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการถดถอยคะแนนดิบ

$$Y = 2.48 (\text{Constant}) - 0.20 X_1 - 0.21 X_2 + 0.28 X_3 - 0.03 X_4 - 0.22 X_5 - 0.02 X_6$$

สมการถดถอยคะแนนมาตรฐาน

$$ZY = -0.15 X_1 - 0.23 X_2 + 0.31 X_3 - 0.03 X_4 - 0.19 X_5 - 0.02 X_6$$

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับพฤติกรรมการชมแข่งรถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า ความคับข้องใจ (X_3) กับพฤติกรรมการชมแข่งรถ (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกเท่ากับ 0.37 การควบคุมตนเอง (X_2) กับพฤติกรรมการชมแข่งรถ (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบเท่ากับ -0.33 รองลงมาคือ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_5) กับพฤติกรรมการชมแข่งรถ (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นบวกเท่ากับ -0.17 ส่วนสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_4) และพฤติกรรมการใช้สื่อ (X_6) กับพฤติกรรมการชมแข่งรถ (Y) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็นลบเท่ากับ -0.15 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งรถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลที่น้อยที่สุด ได้แก่ ความคับข้องใจ (X_3) ($\beta=0.31$) การควบคุมตนเอง (X_2) ($\beta=-0.23$) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_5) ($\beta=-0.19$) และการเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) ($\beta=0.15$) ส่วนสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน (X_4) ($\beta=-0.03$) และพฤติกรรมการใช้สื่อ (X_6) ($\beta=-0.02$) ส่งผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยทุกปัจจัยสามารถอธิบายความแปรปรวนหรือทำนายผลพฤติกรรมการชมแข่งรถได้ร้อยละ 22.00

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1.1 ความคับข้องใจ (X_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียน แสดงว่านักเรียนที่มีความคับข้องใจมากมีพฤติกรรมการชมเชยเพื่อนมาก ทั้งนี้เพราะ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นช่วงวัยที่เข้าสู่วัยรุ่น จึงมีอารมณ์หงุดหงิดและมีการเปลี่ยนแปลงอารมณ์ได้ง่าย เมื่อนักเรียนไม่ได้ทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ ไม่ว่าจะเป็นความบกพร่องทางร่างกาย ทำให้นักเรียนไม่สามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนได้ สภาพแวดล้อมไม่เป็นไปดังใจที่นักเรียนต้องการ การถูกบังคับให้เรียนในรายวิชาและกิจกรรมที่ตนเองไม่ถนัด การจัดการเรียนการสอนที่หนักเกินไปสำหรับนักเรียน ทำให้นักเรียนไม่มีเวลาพักผ่อน รวมถึงกฎระเบียบที่เข้มงวดของโรงเรียน ย่อมทำให้นักเรียนมีความรู้สึกอึดอัดใจและไม่พอใจ ทำให้ไม่มีความสุขในการดำเนินชีวิต ส่งผลให้นักเรียนระบายความคับข้องใจด้วยการแสดงออกทางพฤติกรรมชมเชยผู้อื่น ทั้งทางร่างกาย วาจา และสังคม ดังคำกล่าวของ เดิมศักดิ์ คทวนิช (2546) ความคับข้องใจเกิดจากสภาวะทางอารมณ์ที่รู้สึกอึดอัด ไม่สบายใจ กัดกรุ่นใจ และหงุดหงิด เนื่องจากมีอุปสรรคขัดขวางบุคคลไม่ให้บรรลุเป้าหมายได้ ได้แก่ อุปสรรคจากบุคคลที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สภาพแวดล้อมในชีวิตประจำวัน และสภาพแวดล้อมทางสังคม ส่งผลให้บุคคลเกิดความคับข้องใจ และงานวิจัยของ ฤทัยชนนี สิทธิชัย ธัญยากร ตุดเกื้อ (2560) ได้ทำการศึกษาสาเหตุการเกิดพฤติกรรมการชมเชยทั้งแบบโลกโซเบอร์ของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลการวิจัยพบว่า ความคับข้องใจมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมเชยทั้งแบบโลกโซเบอร์ เนื่องจากวัยรุ่นมีความแปรปรวนด้านอารมณ์และความรู้สึก จึงทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการชมเชยทั้งแบบโลกโซเบอร์เพื่อระบายอารมณ์และความรู้สึกของตนเองออกมา เพื่อลดความคับข้องใจให้น้อยลง

1.2 การควบคุมตนเอง (X_2) มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียน แสดงว่า นักเรียนที่มีการควบคุมตนเองสูงมีพฤติกรรมการชมเชยเพื่อนต่ำ ทั้งนี้เพราะ นักเรียนสามารถควบคุมความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และการกระทำของตนเองได้ เมื่อนักเรียนตกอยู่ภายใต้สถานการณ์ที่กดดันหรือสถานการณ์ที่ถูกชมเชยมากเกินไป นักเรียนมีความอดทนอดกลั้น นึกถึงผลกระทบที่ตามมา ส่งผลให้นักเรียนไม่ตอบโต้และไม่รังแกผู้อื่นเพื่อระบายอารมณ์ของตนเอง ดังคำกล่าวของ สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2562) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลมีควบคุมตนเองสูง ย่อมมีการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลดน้อยลงในทางกลับกันถ้าบุคคลมีการควบคุมตนเองต่ำ ย่อมมีการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เพิ่มมากขึ้น

1.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_5) มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียน แสดงว่า นักเรียนที่สัมพันธภาพกับครอบครัวดีจะมีพฤติกรรมการชมเชยเพื่อนน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัวทำให้นักเรียนได้รับความรักความอบอุ่นจากครอบครัวอย่างเต็มที่ โดยนักเรียนมีการทำกิจกรรมในครอบครัวเป็นประจำ รวมถึงครอบครัวมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจดำเนินชีวิตด้วยตนเอง รวมถึงครอบครัวของนักเรียนมีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ซึมซับพฤติกรรมจากครอบครัว ทำให้นักเรียนมีความประพฤติที่เหมาะสม ไม่ชมเชยผู้อื่น ดังคำกล่าวของ มณฑิรา จารุเพ็ง (2560) ได้กล่าวว่า การที่ครอบครัวและนักเรียนมีเวลาในการทำกิจกรรมร่วมกัน ก่อให้เกิดการเรียนรู้ทุกข้อดีของคนในครอบครัว ทำให้นักเรียนกับสมาชิกในครอบครัวมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน มีความสนิทสนมกันในครอบครัวมากยิ่งขึ้น ทำให้นักเรียนได้เห็นแบบอย่างที่ดีของครอบครัว ทำให้นักเรียนปฏิบัติตามครอบครัว

2. การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ปัจจัยโดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ความคับข้องใจ (X_3) ($\beta=0.31$) การควบคุมตนเอง (X_2) ($\beta=-0.16$) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_5) ($\beta=0.20$) และการเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) ($\beta=-0.16$) ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ความคับข้องใจ (X_3) ส่งผลทางบวกต่อพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับหนึ่ง แสดงว่านักเรียนที่มีความคับข้องใจมาก ทำให้มีพฤติกรรมการชมเชยเพื่อนมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ นักเรียนที่มีความรู้สึกโกรธหรือรู้สึกรำคาญใจเมื่อมีเสียงดังหรือถูกเพื่อนรบกวน มีความรู้สึกโมโหและโกรธมาก ในเวลาที่ถูกรบกวน จะทำให้นักเรียนมีความรู้สึกรับไม่ได้และรู้สึกอึดอัดเหมือนเก็บกด ดังงานวิจัยของ เกษตรชัย และหิม และอุทิศ สังขรัตน์ (2557) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยของเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา จำนวน 1,950 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความคับข้องใจส่งผลต่อพฤติกรรมการชมเชยสูงที่สุด มีค่าน้ำหนักสำคัญเป็นบวกสูงสุดเท่ากับ 1.69

2.2 การควบคุมตนเอง (X_2) ส่งผลทางลบต่อพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับสองแสดงว่านักเรียนที่สามารถควบคุมตนเองได้ ทำให้มีพฤติกรรมการชมเชยเพื่อนน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะ นักเรียนมีการเรียนรู้ระเบียบ กติกา กฎเกณฑ์ และศีลธรรมทางสังคม ทำให้นักเรียนรับรู้ว่าจะสิ่งไหนถูกและสิ่งไหนผิด ส่งผลให้นักเรียนมีการกำกับตนเองไม่ให้แสดงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมออกไป ดังคำกล่าวของ เต็มศักดิ์ คทวนิช (2546) ที่กล่าวว่า บุคคลที่มีซูเปอร์อีโก ย่อมมีการเรียนรู้กฎระเบียบและข้อบังคับของสังคม ทำให้นักเรียนรับรู้ว่าจะสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด ทำให้นักเรียนมีการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

2.3 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับครอบครัว (X_5) ส่งผลทางลบต่อพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับหนึ่งแสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพทางครอบครัวดี ทำให้มีพฤติกรรมการชมเชยเพื่อนน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะ นักเรียนได้รับการอบรมสั่งสอนจากครอบครัว โดยครอบครัวมีเวลาว่างในการทำกิจกรรมร่วมกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักเรียนกับครอบครัวและนักเรียนมีความสนิทสนมกัน ทำให้นักเรียนสามารถปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับครอบครัวได้ทุกเรื่อง มีความเอื้ออาทรและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำให้นักเรียนมีสัมพันธภาพในครอบครัวที่แน่นแฟ้นมากขึ้น ดังคำกล่าวของ สุวัฒน์ วิบูลย์เศรษฐ์ (2545, 110; 112) ที่กล่าวว่า ครอบครัวที่ให้ความรักความเอาใจใส่บุตรอย่างเต็มที่ มีเวลาดูแลเอาใจใส่การเรียนและการดำเนินชีวิตของบุตรอย่างสม่ำเสมอ มีความเอื้ออาทรและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ย่อมทำให้สัมพันธภาพในครอบครัวมีความแน่นแฟ้นกันมากขึ้น ย่อมทำให้นักเรียนมีความกล้าคิด กล้าทำ และกล้าแสดงออกทางพฤติกรรมที่เหมาะสม ดังคำกล่าวของ ศิริรัตน์ แอดสกุล (2553) ได้กล่าวว่า สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกสุดของบุคคล ถ้าบุคคลที่ได้รับการขัดเกลาทางสังคมอย่างเข้มแข็งในวัยเด็ก ย่อมทำให้นักเรียนมีบุคลิกภาพหรือคุณลักษณะที่มั่นคง อาจแก้ไขและปรับปรุงบุคลิกภาพและคุณลักษณะที่ไม่เป็นไปตามที่คาดหวังได้ยาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนรัญชรา ไชยยา บุญเสริม หุตะแพทย์ และสุพร เสียนสลาย (2560) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า การใช้เวลาในการทำกิจกรรมร่วมกันของสมาชิกในครอบครัวและการพูดคุยปรึกษาหารือและตัดสินใจเรื่องสำคัญต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการชมเชยทางวาจาและพฤติกรรมชมเชยทางสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 การเห็นคุณค่าในตนเอง (X_1) ส่งผลทางลบต่อพฤติกรรมการชมเชยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับสามแสดงว่า นักเรียนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ทำให้มีพฤติกรรมการชมเชยเพื่อนน้อย ทั้งนี้เป็นเพราะ นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่บวก ไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์หรือคำตำหนิ มีการยอมรับนับถือตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น และกล้าแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ ทำให้นักเรียนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ย่อมไม่สนใจต่อการถูกชมเชยหรือถูกตำหนิจากผู้อื่น ดังคำกล่าวของ สกล วรเจริญศรี (2558) ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง ย่อมมีความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่บวก มีความรู้สึกพอเพียง มั่นคงกับชีวิต ไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น มีการยอมรับนับถือตนเอง มีความพึงพอใจต่อตนเอง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการชมแข่งรถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มี 4 ปัจจัย โดยเรียงลำดับจากปัจจัยที่ส่งผลมากที่สุดไปหาปัจจัยที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ความคับข้องใจ การควบคุมตนเอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว และการเห็นคุณค่าในตนเอง ซึ่งสามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้ได้ดังนี้

1. ครูแนะแนวหรือครูประจำชั้น ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ หรือ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อลดพฤติกรรมการชมแข่งรถของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นด้วยการฝึกหรือพัฒนาทักษะต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน ดังนี้

1.1 เสริมสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเองและการเห็นคุณค่าในตนเอง เพราะนักเรียนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ มักมีพฤติกรรมการชมแข่งรถสูง ซึ่งจะส่งผลกระทบโดยตรงกับการเรียนรู้ของนักเรียน หากครูมีการเสริมสร้าง การเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียน ก็จะช่วยทำให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง มองโลกในแง่บวก มีความรู้สึกพอใจเพียง มั่นคงกับชีวิต ไม่หวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น มีการยอมรับนับถือตนเอง และมีความพึงพอใจต่อตนเอง

1.2 เสริมสร้างการกำกับตนเองเพื่อให้นักเรียนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนเอง โดยการเสริมทักษะ ให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเอง ซึ่งจะทำให้นักเรียนรับรู้ว่ามีสิ่งไหนถูกและสิ่งไหนผิด และนักเรียนจะได้ไม่แสดงความคิดเห็น ความรู้สึก หรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมออกไป

1.3 เสริมสร้างการเผชิญปัญหาและการแก้ไขปัญหา เพราะนักเรียนจะต้องพบกับปัญหาเรื่องการเรียน การเข้า กลุ่มเพื่อน หรือสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในแก้ปัญหา และ กล้าเผชิญปัญหาโดยไม่หลีกเลี่ยง แสดงพฤติกรรมการชมแข่งรถออกมาแทน

2. ครูแนะแนวหรือครูประจำชั้น ควรนำแบบวัดจากงานวิจัยครั้งนี้ไปใช้ เพื่อคัดกรองพฤติกรรมการชมแข่งรถของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อที่ครูจะได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับลักษณะของนักเรียน อันจะช่วยลด พฤติกรรมการชมแข่งรถของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ เพื่อลดพฤติกรรมการชมแข่งรถของนักเรียน โดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ และเทคนิค ทางจิตวิทยาที่หลากหลาย เช่น การฝึกอบรมเชิงจิตวิทยา การให้คำปรึกษากลุ่ม เพื่อป้องกันการชมแข่งรถของนักเรียน ในโรงเรียน เป็นต้น

2. ควรมีการใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เพิ่มเติม เพื่อจะทำให้เข้าใจตัวแปรที่ศึกษาได้ลึกซึ้ง มากขึ้น เพราะการใช้แบบวัดอาจจะไม่ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งเท่าที่ควร

3. ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (แบบวัด) ในการวิจัยครั้งนี้ ควรมีการปรับข้อความและภาษาที่ใช้ ให้นักเรียนเข้าใจ แบบวัดได้ง่ายมากกว่านี้ เพราะนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสมักมีความสามารถในการใช้ภาษาที่ยังไม่ถูกต้องมากนัก

เอกสารอ้างอิง

- กันยา สุวรรณแสง. (2535). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: บำรุงสาส์น.
- เกษตรชัย และหิมาและอุทิศ สังขรัตน์. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะทางจิต ปัจจัยการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว และปัจจัยอิทธิพลความรุนแรงกับพฤติกรรมมารังแกของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา. วารสารศิลปศาสตรมหาวิทยาลั สงขลานครินทร์. 4 (2). 65-82.
- เกษตรชัย และหิมาและอุทิศ สังขรัตน์. (2557). ปัจจัยในการพยากรณ์พฤติกรรมมารังแกของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา. วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 54 (1). 227-258.
- จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2556). จิตวิทยาพัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรมสุขภาพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชุตินาถ ศักรินทร์กุลและอลิสรา วัชรสินธุ์. (2557, กรกฎาคม-กันยายน). ความชุกของการข่มเหงรังแกและปัจจัยด้านจิตสังคมที่เกี่ยวข้องในเด็กมัธยมต้น เขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. 59 (3). 221-230.
- เดิมศักดิ์ คทวนิช. (2546). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ทิพย์วรรณ จุลีรัชนิกรและคณะ. (2559). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความรุนแรงของวัยรุ่น (12-25 ปี) ในตำบลโพไร่หวาน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัย ราชภัฏสงขลาครั้งที่ 6 การศึกษาและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. สงขลา.
- ไทยพีบีเอส. (2561). นักวิชาการชี้ เด็ก"ซื้อขาย-แตกต่าง-กลุ่มชาติพันธุ์" เป้าหมายถูกรังแก. สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2563, จาก <https://news.thaibps.or.th/content/269851>
- ธัญญา คนอยู่. (2547). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เนรัญชรา ไชยยา บุญเสริม หุตะแพทย์ และสุพร เสียนสลาย. (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับพฤติกรรมมารังแกของนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดลำปาง. การประชุมผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยแห่งชาติดั้งที่ 7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มณฑิรา จารุเพ็ง. (2560). จิตวิทยาครอบครัว. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- รักษพล สุระพันธ์และศศิธร ปรีชาจุฑาเดช. (2562, กรกฎาคม-ธันวาคม). รูปแบบการเผชิญปัญหาและการรังแกกันในโรงเรียนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วารสารการวัดผลการศึกษา. 36 (100). 191.
- รัชนิกร ทรัพย์ชิ้นสุข. (2556). การผลิตสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์ของการรถไฟแห่งประเทศไทย. รายงาน สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์, มหาวิทยาลัยสยาม.
- รัศมีแสง หนูแป้นน้อย ทศนา ทวีคุณ และพัชรินทร์ นินทจันทร์. (2561). การเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมรังแกกันในนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต. 32 (3). 13-32.
- วิภาพร บุญวงศ์. (2551). การเปรียบเทียบพฤติกรรมการเห็นคุณค่าในตนเอง และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบไฮ/สโคป กับการจัดประสบการณ์แบบปกติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศิริรัตน์ แอดสกุล. (2553). ความรู้เบื้องต้นทางสังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภรดา ชุมพาลีและทศนา ทวีคุณ. (2562, กันยายน-ธันวาคม). พฤติกรรมรังแกกันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของจังหวัดหนึ่งในภาคกลาง ประเทศไทย. วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต. 33 (3). 136.
- สกล วรเจริญศรี. (2558). การแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณค่าแห่งตนจากแนวคิด ทฤษฎีสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์อินเตอร์คอร์ปอเรชั่น.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2562). ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สุวัฒนา วิบูลย์เศรษฐ์. (2545). แนวการศึกษาชุดวิชาจิตวิทยาครอบครัวและครอบครัวศึกษา หน่วยที่ 4 บทบาทและสัมพันธภาพในครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 1. นนทบุรี: สุโขทัยธรรมาธิราช.
- อภิญา เยาวบุตรและคณะ. (2558, พฤษภาคม). ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการข่มเหงรังแกผู้อื่นวัยรุ่นตอนต้น เขตกรุงเทพมหานคร. วารสารพยาบาล. 29 (2). 71-84.
- อุดมศักดิ์ แซ่โง้ว พลเทพ วิจิตรคุณากร และสาวิตรี อึ้งนางค์กรชัย. (2559). ข้อเท็จจริงและตัวเลข: เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในประเทศไทย. สงขลา: ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา.
- ฤทัยชนนี สิทธิชัย ฉันทากร ตุดเกื้อ. (2560, มกราคม-เมษายน). พฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนใต้. วารสารวิทยบริการมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 28 (1). 94.
- Bolton, J., & Stan, S. (2006). No Room for Bullies : From the Classroom to Cyberspace Teaching Respect Stopping Abuse and Rewarding Kindness. United States: Boys Town Press.
- Hinduja, S.; & Patchin, J.W. (2012). School Climate 2.0: Preventing Cyberbullying and Setting Classroom at a Time. Thousand Oaks. CA: Routledge.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. 30 (3). 607-610.
- Master, Backline. (2002). Bullying. R.I.C. Publication.
- Olweus. D. (1995). Bullying at school: What we know and what we can do. Cambridge. MA: Blackwell.
- Porhola, Maili; Karhunen, Sanna; & Raiivaara, Sini Tuikka. (2006). Bullying at School and in the Workplace: A Challenge for Communication Research. Annals of the International Communication Association.
- Rosenbaum, M. (1980). Individual differences in self-control behaviors and tolerance of painful stimulation. Journal of Abnormal Psychology. 89 (4). 371-373.
- Sander, Cherel E.; & Phye, Gary D. (2004). Bullying: Implications for the classroom. Elsevier Academic Press.